

Joan MARTÍ I CASTELL

1. Dades personals

Nom: Joan

Cognoms: MARTÍ I CASTELL

Data de naixement: 17 de novembre de 1945

Lloc de naixement: Tarragona

NIF: 39.624.298-J

2. Línies principals de recerca

-Lingüística diacrònica

-Història de la llengua

-Sociolingüística

-Lexicografia

3. Titulacions

-Doctor en Filologia Romànica per la Universitat de Barcelona

-Doctor en *Lingue e letterature straniere* per la Universitat *La Sapienza* de Roma (Itàlia)

4. Categoria professional actual

Catedràtic emèrit de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona
(Catedràtic d'universitat des de 1988)

5. Consideracions generals

Joan Martí i Castell és un tarragoní de soca-rel, encara que hagi exercit la seva professió principalment fora de la ciutat, especialment a la Universitat de Barcelona, a la Universitat Autònoma de Barcelona, quan fou creada, i a universitats estrangeres (Itàlia (Universitat de Bèrgam i Universitat de la Calàbria), França (Universitat de la Sorbonne de París), Estats Units d'Amèrica (Universitat de Berkeley de Califòrnia), Canadà (Universitat Laval del Quebec)). Tanmateix, l'any 1990 decidí retornar a la capital que el va veure néixer i des d'aleshores fins avui exerceix la seva professió i l'activitat acadèmica a la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, de la qual és rector fundador; a l'Institut d'Estudis Catalans, del qual ha estat president de la Secció Filològica, l'acadèmia de la llengua catalana, i on actualment és president de la Comissió de lexicografia; i a Euskaltzaindia-Reial Acadèmia de la Llengua Basca, de la qual és Acadèmic d'Honor.

Cursà els estudis mitjans a l'Institut de Tarragona, a la Rambla Vella, l'únic que hi havia al llarg d'un ampli territori de la Catalunya del sud i que fou batejat amb el nom d'Antoni Martí i Franquès, mentre ell hi era alumne. Popularment, hom diu que cada persona és marcada quant als orígens i les relacions amicals per la ciutat on ha estudiat el batxillerat.

És doctor en filologia romànica per dues universitats: la de Barcelona (1973), on cursà els estudis superiors, i la de *La Sapienza* de Roma

(Itàlia) (1977). Meresqué com a distinció el Premi al millor Expedient de Carrera de l'especialitat de Filologia Romànica de tot el que aleshores es denominava Districte Universitari de Catalunya i Balears.

Mentre estudiava filologia romànica a la Universitat de Barcelona, es formà, a la capital de Catalunya, un grup d'universitaris tarragonins, del qual formà part, que es reunia periòdicament, per tal de tractar d'organitzar activitats en benefici de la cultura i del coneixement a la ciutat imperial en el període de repressió i violència ferotges del règim franquista. Com a exemple de resultats concrets de la iniciativa d'aquest col·lectiu, s'aconseguí que arribés per primera vegada a Tarragona la Nova Cançó Catalana, amb un concert que es realitzà al Cinema Capitol, aleshores relativament nou: hi participaren els principals membres dels Setze Jutges i comptaren amb la complicitat del Casal Tarragoní. També, fruit d'aquestes relacions amb la capital des de Barcelona estant, es fundà el Club de Joves de Tarragona, una institució ludicocultural de què Joan Martí i Castell era membre i en què col·laborà amb la impartició de diverses conferències. En suma, lluità amb totes les seves forces perquè s'acabessin els anys tan llargs i durs, insuportables, del franquisme, amb tots els riscos que això suposava per a tots els qui se sumaren, des de posicions distintes, a l'exigència d'acabar amb un règim que ens avergonyia davant l'Europa més avançada i oberta, i que ens intimidava per tal d'ofegar qualsevol projecte de canvi.

En un altre sentit, Joan Martí i Castell ha defensat públicament amb arguments històrics contundents la capitalitat de la ciutat de Tarragona, en moments en què s'ha mirat de furta-la o de compartir-la; de llevar o de minvar la propietat d'aquesta condició.

Ha estat designat per l'alcalde de la ciutat i pel consistori que presideix membre del Senat tarragoní des de la seva fundació, condició de què se sent altament honorat. Com a senador dedica esforç i entusiasme per tal de contribuir a la millora de la nostra ciutat, des de tots els punts de vista.

Joan Martí i Castell ha mostrat sempre un tarannà progressista, en el sentit etimològic i literal del terme, perquè desitja que Tarragona, i el món sencer, avanci des de la racionalitat, és a dir, des de la fraternitat, la igualtat, la justícia, la llibertat, la democràcia, la solidaritat; per la qual cosa, en els debats en què ha intervingut i intervé sobre el present i el futur de la ciutat sempre prioritza la cohesió social entre tots els qui l'habiten: qualsevol acció que tendeixi a una millora real de la capital, per a ell, ha de posar per davant de tot l'interès pel benestar de les persones, especialment d'aquelles que es troben en situació poc o gens afavorida.

Durant els pràcticament 50 anys ininterromputs de professor universitari, ha dut a terme una activitat d'investigació molt destacada, en àmbits temàtics diversos, com la lingüística diacrònica, la història social de les llengües, la sociolingüística i la lexicografia. En la seva extensa labor de recerca és un dels introductors a Catalunya de la sociolingüística i de la sociologia del llenguatge; ha estat peoner en els estudis de dialectologia social; en l'aplicació dels mètodes de la sociolingüística en l'anàlisi diacrònica de les llengües del món; en l'aprofundiment metodològic en la contraposició de la producció oral i la producció escrita com a dos nivells ben diferenciats de l'ús en la comunicació. Ha estat un dels investigadors principals en l'elaboració de l'obra magna *Atles lingüístic del domini català*, juntament amb Joan

Veny, Antoni M. Badia i Margarit i Germà Colón, de la qual ja han aparegut set dels deu volums de què es componrà; es tracta d'un treball capdavanter a Europa en els estudis de geografia lingüística.

Ha participat en projectes d'investigació nacionals, estatals i internacionals subvencionats. N'esmentem alguns de principals: l'*Atlas lingüístico de los marineros peninsulares* (Ministerio de Educación; Consejo Superior de Investigaciones Científicas; Fomento de la Investigación Universitaria). *La llengua dels barcelonins* (Ministerio de Educación; Fomento de la Investigación Universitaria). *Establiment de la llengua normativa* (Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya). *La llengua catalana a les comarques de Tarragona: coneixement i ús* (Diputació de Tarragona). *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, primera i segona edició (Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT)). *Gramàtica de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (Fundació la Caixa). *Gramàtica del català antic* (Ministerio de Educación y Ciencia). *Enclaves lingüísticos: recursos verbales, ideologías, comunidades* (Ministerio de Educación y Ciencia). Etcètera.

Fruit d'aquesta dedicació intensa, ens ha llegat una extensa nòmina de trenta-vuit llibres, dels quals destaquem: *Contribució a l'estudi del dialecte occidental* (Tarragona, 1970), *El català medieval. La llengua de Ramon Llull* (Barcelona, 1981), *Diccionari de locucions i de frases fetes* (amb J. Raspall) (Barcelona, 1984), *Documents d'història de la llengua catalana. Dels orígens a Fabra* (amb J. Moran) (Barcelona, 1986), *Diccionari d'homònims i parònims* (amb J. Raspall) (Barcelona, 1988), *Gramàtica històrica. Problemes i mètodes* (València, 1990), *La*

llengua catalana a Tarragona: coneixement i ús (Tarragona, 1991), *L'ús social de la llengua catalana* (Barcelona, 1992), *Estudi lingüístic dels Usatges de Barcelona. El codi a mitjan segle XII* (Barcelona, 2002), *Aportacions a l'estudi de la filologia i la lingüística catalanes* (Barcelona, 2014).

Ultra la publicació de llibres, és autor de setanta-set capítols d'obres i de més de dos-cents articles apareguts en revistes científiques especialitzades nacionals, estatals i estrangeres.

Ha estat també curador de diverses obres col·lectives, entre les quals destaquem: *Processos de normalització lingüística: l'extensió social i la normativització* (Barcelona, 1991), *Les llengües i les cultures en el procés de globalització de la societat de la informació* (Barcelona, 2002), *De la preceptiva de la llengua catalana. Reflexions i notes 2000-2002* (Barcelona, 2002), *Nous reptes per als nostres països: perspectives i estratègies de futur* (Barcelona, 2003), *L'oralitat i els mitjans de comunicació* (Barcelona, 2003), *El català i la Unió Europea* (Barcelona, 2006), *La multiculturalitat i les llengües* (Barcelona, 2007), *El llibre i la lectura: una revolució en la història de la humanitat* (Barcelona, 2007).

Ha obtingut el Premi Marià Aguiló al millor repertori lexicogràfic pel *Diccionari de locucions i de frases fetes*, atorgat per l'Institut d'Estudis Catalans, i el Premi Manuel de Montoliu, atorgat per la Diputació de Tarragona, per l'obra *Contribució a l'estudi del dialecte occidental*.

Amb tota la seva obra apuntada, Joan Martí i Castell se'ns mostra com un investigador que ha abordat l'anàlisi lingüística des de diferents

dimensions. Com a expert en diacronia, és un dels millors coneixedors de la llengua des dels orígens, especialment de la producció de Ramon Llull, de qui ha escrit articles des d'òptiques mai no considerades abans.

L'activitat docent i investigadora de Joan Martí i Castell ha anat acompanyada d'una presència extraordinària en comitès científics de congressos internacionals. Fou president de l'Àrea de Llengua i Ensenyament del Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Membre del Comitè d'Honor del I Congrés Internacional de Neologia en les Llengües Romàniques. Membre del Consell de Redacció d'*Estudis Romànics*; de *Treballs de Sociolingüística Catalana*; de *Llengua & Literatura*; de la revista de terminologia *Terminàlia*, de què també forma part del comitè científic; de *Cadernos de Fraseologia Galega*; de la revista de la Reial Acadèmia de la Llengua Basca *Eusquera*. Etcètera.

Ha estat president de la Societat Catalana de Llengua i Literatura.

Ha estat també president del Centre de Terminologia de Catalunya (TERMCAT).

Ha estat president de la Fundació Congrés de Cultura Catalana, de la qual avui és patró.

És membre fundador de l'Institut per a la Projecció Exterior de la Cultura Catalana.

Membre fundador del Grup Català de Sociolingüística (avui Societat Catalana de Sociolingüística).

És conseller del *Conseil du Centre d'Études Catalanes* de la Universitat París-Sorbona (França).

És membre de la Comissió Permanent del Consell Social de la Llengua Catalana de la Generalitat de Catalunya.

És membre del Consell Social de la Llengua de Signes Catalana de la Generalitat de Catalunya.

És membre del Consell Assessor del centre de Temes d'Estudis Contemporanis de la Generalitat de Catalunya.

És membre de la Fundació Sociosanitària i Social Santa Tecla de Tarragona.

Ha estat patró de la Fundació Mercè Rodoreda i de la Fundació Salvador Alibau.

* * *

La participació de Joan Martí i Castell en bona part dels esdeveniments lingüísticoculturals que s'han anat produint des de la transició democràtica ençà li ha atorgat i consolidat un prestigi merescut que l'ha impulsat a entomar comeses d'una gran envergadura. Ens referim, d'una banda, a la fundació com a president de la Comissió gestora, primer, i com a rector elegit pel claustre, després, de la Universitat tarragonina. Essent-hi ell al capdavant, s'assentaren les bases del que avui és: es crearen els departaments autònoms de les filologies romàniques. Es fundà la primera facultat d'Enologia de l'estat espanyol, amb l'homologació del títol propi. Es reforçaren les relacions amb la Universitat de Burgos per tal d'intensificar la investigació

paleontològica al jaciment d'Atapuerca. Es creà la Facultat de Ciències Jurídiques. S'inicià la primera universitat d'estiu. S'establiren les escoles tècniques superiors d'enginyeria. Es creà l'Institut de Recerca en Enginyeria Química. Es construï el Rectorat. S'iniciaren les obres dels campus Sescelades, Catalunya i Bellisens. Etcètera.

Essent ell rector, fou un dels principals impulsors i igualment fundador i primer president de l'Institut Interuniversitari Joan Lluís Vives, avui Xarxa Vives d'Universitats, una institució que des dels orígens ha anat creixent en les funcions essencials d'interrelacionar els lligams entre totes les universitats dels Països Catalans, per tal de fer més eficaç i innovadora la investigació i la docència.

Des del seu rectorat s'incentivà una activitat cultural a la ciutat de Tarragona, com mai no s'havia vist, amb la participació de personalitats de primera línia d'arreu del món i de totes les àrees del coneixement. Es creà per a aquest fi *Univerciutat*.

Inicià el fons d'art que cada dia creix, amb les donacions dels artistes més prestigiosos, que generosament han cedit les seves obres a la Universitat perquè la reconeixen com una institució d'alt prestigi; així, durant els mandats com a rector de Joan Martí i Castell, es reuniren obres de Antoni Tàpies, de qui va sol·licitar amb èxit l'ensenyà de la Universitat; de Juan Hernández-Pi Joan; d'Albert Ràfols-Casamada; de Rafael Bartolozzi; d'Arranz-Bravo; de Josep M. Subirachs; de Maria Girona; de Javier Mariscal; de Guillem Viladot; de Joaquim Chancho; de Montserrat Gudiol; de Josep Guinovart; d'Augusto Sugliani; de Sonia Ciscato, i de molts d'altres (expressament, esmentem exclusivament noms d'artistes que no són de Tarragona).

Joan Martí i Castell ha estat president de l'acadèmia de la llengua catalana, de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, on ingressà elegit com a membre l'any 1992. Durant el seu mandat es tancà la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana*; s'inicià ja el projecte del nou diccionari descriptiu i normatiu; s'impulsà decisivament l'elaboració de la *Gramàtica de la llengua catalana*; s'avançà en l'estudi del vocabulari medieval de Faraudo; es publicà el diccionari d'italianismes del català; es féu més ampli el projecte del Corpus textual Informatitzat de la Llengua Catalana; es reforçà l'Observatori de Neologia; es creà el CRUSCAT, per a la investigació sociolingüística del català, i es projectaren socialment nacionalment i internacionalment els treballs principals de recerca que l'acadèmia té en curs. Joan Martí i Castell organitzà una sessió ordinària de l'acadèmia de la llengua catalana i unes jornades científiques a la ciutat de Tarragona: volgué, com a tarragoní, que la capital fos el marc d'una de les sortides que la Secció Filològica realitza fora de la seu central de Barcelona; l'alcalde de la ciutat, el president de la Diputació i el rector Grau acolliren generosament la decisió i hi intervingueren personalment tots tres, de la qual cosa en resta constància perenne en les actes de l'esdeveniment que es van publicar.

La reial Acadèmia de la Llengua Basca ha distingit recentment Joan Martí i Castell amb el nomenament d'Acadèmic d'Honor de la corporació, com a prova de reconeixement de l'enfortiment de les relacions de col·laboració entre l'Acadèmia Basca i la catalana en les tasques de codificació lingüística de les llengües respectives i especialment per la versió catalana que Joan Martí i Castell ha fet del primer text imprès en euskera, un document extens de 1545, *Linguae*

vasconum primitiae, de Bernart Etxepare, publicat a Bilbao per la Reial Acadèmia de la Llengua Basca i el Parlament Basc l'any 2011.

6. Activitats més importants com a docent i investigador

a. Professor universitari durant 50 anys sense cap interrupció

b. Universitats on ha treballat com a docent i investigador

b.1 Estat espanyol:

-Universitat de Barcelona

-Universitat Autònoma de Barcelona

-Universitat Rovira i Virgili de Tarragona

b.2 Estranger:

-Universitat de Bèrgam (Itàlia)

-Universitat de la Calàbria (Itàlia)

-Universitat de Berkeley (Califòrnia. EEUU)

-Universitat Laval (Quebec. Canadà)

7. Trams de docència avaluats positivament

Tots els possibles: 5

8. Trams d'investigació avaluats positivament

Tots els possibles: 6, reconeguts pel Ministerio de Educación del Govern espanyol i per la Generalitat de Catalunya. Té avaluats positivament, doncs, el màxim nombre d'anys de recerca que es poden sotmetre a examen: 36.

9. Projectes de recerca subvencionats en què ha intervingut o en què intervén, i entitats que els financen

-*Atlas lingüístic del domini català*. Gas Natural i Govern de les Illes Balears.

-*Atlas Lingüístico de los Marineros Peninsulares*. Ministerio de Educación, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Fomento de la Investigación Universitaria.

-*Atlas Linguarum Europae*. Diverses universitats i governs europeus.

-*La llengua dels barcelonins*. Ministerio de Educación; Fomento de la Investigación Universitaria.

-*Estudi del català no literari amb anàlisi de dades. Desenvolupament de nous mètodes*. Generalitat de Catalunya. Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT) de la Generalitat de Catalunya.

-*La llengua catalana a les comarques de Tarragona: coneixement i ús.*
Diputació de Tarragona.

-*Gramàtica de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans.*
Fundació la Caixa.

-*Llengua, Literatura i Societat a l'Edat Mitjana al segle XIX.*
Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la
Generalitat de Catalunya.

-*Institut Virtual Internacional de Traducció (IVITRA)* de la Universitat
d'Alacant. Ministerio de Educación y Ciencia i institucions europees
d'investigació.

-*Gramàtica del català antic.* Ministerio de Educación y Ciencia.

-*El efecto de los factores internos y externos en el contacto lingüístico
en Cataluña.* Ministerio de Educación y Ciencia.

-*Enclaves Lingüísticos: Recursos Verbales. Ideologías. Comunidades.*
Ministerio de Educación y Ciencia.

-*Comunidades locales de enclave: Dinámica de las lenguas, cultura,
procesos sociolingüísticos. Catalán.* Plan Nacional de Investigación
Científica, Desarrollo e Innovación Tecnológica.

-Etcètera

10. Publicacions

a. Llibres complets: 38. Esmentem com a exemples:

-Contribució a l'estudi del dialecte occidental (Tarragona, 1970)

-El català medieval. La llengua de Ramon Llull (Barcelona, 1981)

-Diccionari de locucions i frases fetes (amb J. Raspall) (Barcelona, 1984)

-Documents d'història de la llengua catalana. Dels orígens a Fabra (amb J. Moran) (Barcelona, 1986)

-Diccionari d'homònims i parònims (amb J. Raspall) (Barcelona, 1988)

-Gramàtica històrica. Problemes i mètodes (València, 1990)

-La llengua catalana a Tarragona: coneixement i ús (Tarragona, 1991)

-L'ús social de la llengua catalana (Barcelona, 1992)

-Els orígens de la llengua catalana (Barcelona, 2001)

-Estudi lingüístic dels Usatges de Barcelona. El codi a mitjan segle XII (Barcelona, 2002)

-*Aportacions a l'estudi de la filologia i la lingüística catalanes*
(Barcelona, 2014)

-*El Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana: Significació sociolingüística* (Barcelona, 1993)

-*Gramàtica històrica catalana* (Barcelona, 1999)

-*Reports de la recerca a Catalunya. Filologia catalana (1990-1995)* (Barcelona, 2000)

-*Institut d'Estudis Catalans: Del dictamen acord del 1907 als Estatuts de 2001* (Barcelona, 2002)

-*Pompeu Fabra i l'Institut d'Estudis Catalans* (Barcelona 2006)

-Etcètera

b. **Capítols de Llibre: 77.** Esmentem com a exemples:

-*Linguae vasconum primitiae (1545-2011)* (Bilbao 2013)

-*Envers la planificació de l'estatus* (Barcelona, 2012)

-*Dels estereotips de la llengua. Una interpretació sociolingüística*
(València, 1984)

-*La llengua literària de Ramon Llull a Ausiàs March* (Barcelona, 2001)

- Aproximació a Pompeu Fabra* (Barcelona, 2005)
- Les oracions condicionals en català antic* (Tarragona, 2006)
- Les llengües, objecte de mercat* (Barcelona, 2006)
- Normativització (I): l'Institut d'Estudis Catalans, unitat i variació, una qüestió ideològica i política* (Barcelona, 2009)
- Pompeu Fabra: A universal linguist* (Amsterdam/Philadelphia, 2009)
- Els mitjans de comunicació i l'ús lingüístic* (Barcelona, 2010)
- La situació de la llengua catalana al segle XV* (Barcelona, 1991)
- Ramon Llull, creador de la llengua literària* (Palma de Mallorca, 1995)
- Significació sociolingüística dels Usatges de Barcelona* (Barcelona, 1996)
- La planificació lingüística al Quebec i a Catalunya* (Barcelona, 2002)
- Les Homilies d'Organyà: entre l'escrit i el parlat* (Barcelona, 2004)
- Llengua i poder* (Barcelona 2015)

c. **Articles** (es compten exclusivament els publicats en revistes científiques especialitzades i, doncs, s'exclouen els articles de divulgació o de la premsa diària o periòdica. S'exclouen també les ressenyes i els pròlegs o introduccions): **203**. Esmentem com a exemples:

-*Gramàtica històrica i/o (?) història de la llengua* (Barcelona, 1986)

-*Teià versus Taià i la disciplina lingüística* (Barcelona, 1990)

-*Què és el “normal” en la normalització lingüística?* (Barcelona, 1992)

-*The first International Catalan Language Congress, Barcelona, 13-18 October, 1906* (Berlín/Nova York, 1999)

-*Terminologia i norma lingüística* (Barcelona, 2000)

-*Legislació i planificació lingüística a Catalunya: de 1983 a 1998* (Barcelona, 2004)

-*Llengua i identitat nacional a l'obra de Pompeu Fabra* (Barcelona, 2005)

-*Una aproximació a la llengua de Ramon Llull: l'ús de les oracions condicionals amb si* (Barcelona, 2008)

-*L'Institut d'Estudis Catalans i la catalanofonia* (Barcelona, 2010)

-Connotacions i derivacions sociolingüístiques dels conceptes “llentgua” i “dialecte” (Frankfurt, 1988)

-Connaisance et usage du catalan écrit (París, 1988)

-Producció escrita i producció oral (Alacant, 1990)

-Alguns supòsits per a la normalització lingüística (l'Alguer, 1990)

-L'edició facsímil del Vocabulari molt profitós per aprendre lo catalan alemany y lo alemany catalan imprès a Perpinyà per Joan Rossebac el 1502 (Perpinyà, 1993)

-L'Atles lingüístic del domini català (Andorra, 2007)

-Etcètera

Països de publicació dels articles:

-Estat espanyol

-Estat d'Andorra

-Itàlia

-Estats Units d'Amèrica

-Alemanya

-França

-Perú

-Amsterdam

d. **Editor o curador d'obres: 23.** Esmentem com a exemples:

-Les llengües i les cultures en el procés de globalització de la societat de la informació (Barcelona, 2002)

-L'oralitat i els mitjans de comunicació (Barcelona, 2003)

-Processos de normalització lingüística: l'extensió d'ús social i la normativització (Barcelona, 1991)

-Coneguem els nostres parlars (Barcelona, 1985)

-El català i la Unió Europea (Barcelona, 2006)

-De la preceptiva de la llengua catalana. Reflexions i notes 2000-2002 (Barcelona, 2002)

-Nous reptes per als nostres països: perspectives i estratègies de futur (Barcelona, 2003)

-La multiculturalitat i les llengües (Barcelona, 2007)

-Etcètera

e. **Ponències presentades a congressos** (no es compten les assistències a congressos en què no hagi presentat ponència): **150.** Esmentem com a exemples:

-Dialectologia social (Tarragona, 1986)

-Les llengües i les cultures: interpretacions específiques de la realitat (Barcelona, 2002)

-És espontània l'oralitat? (Barcelona, 2003)

-Terminologia i variació (Barcelona, 2010)

-Carles Riba i la unitat de la llengua (Barcelona, 2012)

-Ni les gramàtiques ni els diccionaris no són mai sexistes. Contribució a un debat sociolingüístic (Barcelona, 2013)

-La llengua catalana al Principat de Catalunya (València, 1987)

-I nomi di persona catalani moderni. Evoluzione recente (Zadar, 2006)

-Determinació social dels mitjans de comunicació (Barcelona, 1973)

-Per una nuova tesi sul problema del catalanismo (Brixen, 1974)

-Bilinguismo e diglossia (la Calàbria, 1976)

-Supòsits per a la normalització lingüística (l'Alguer, 1990)

-La llengua catalana al tombant del segle (Barcelona, 1991)

-*La universitat i Europa* (Tarragona, 1993)

-*Significació lingüística de l'obra de Ramon Llull*
(Barcelona, 1994)

-*La diversitat lingüística en la societat de la informació*
(Barcelona, 2002)

-*La terminologia, índex de vitalitat de les llengües*
(Barcelona, 2003)

-*Les langues du monde, le monde des langues* (París,
2010)

-*Rellevància dels llenguatges especialitzats en el procés
de normalització lingüística* (Barcelona, 2000)

-*Parlar, i llegir i escriure* (Barcelona, 2007)

-Etcètera

Països on ha presentat les ponències als congressos.

-Estat espanyol

-Estat d'Andorra

-Itàlia

-Anglaterra

-Holanda

-Argentina

- Canadà
- Alemanya
- França
- Croàcia
- Bulgària
- Perú
- Amsterdam

11. Alguns encàrrecs per mèrits de responsabilitat per a la docència i la investigació

- Director del Departament de Lingüística de la Universitat de Calàbria (Itàlia)
- Membre fundador del Grup Català de Sociolingüística
- Membre del Consell de Redacció de *Treballs de Sociolingüística*
- Membre de la Comissió de Política Lingüística de la Universitat de Barcelona
- Membre de la Comissió d'Intercanvis Culturals i de Col·laboració en la Recerca entre la Facultat de Lletres de la Universitat de Montpeller i la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona
- Membre de la Comissió de les Jornades d'Estudis de la Llengua Normativa Catalana (tres edicions). Universitat de Barcelona

-Coordinador general de llengua catalana per a les Proves d'Accés a la Universitat de la Universitat de Barcelona

-President de l'Àrea Científica "Llengua i Ensenyament" del Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana

-Membre del Consell Assessor de l'Institut d'Estudis Universitaris "Josep Trueta"

-President de la Comissió de Llengua Catalana de COU per a les Proves d'Accés a la Universitat. Consell Interuniversitari de Catalunya. Generalitat de Catalunya

-Membre numerari de l'Institut d'Estudis Tarraconenses "Ramon Berenguer IV"

-Membre del Consell de Redacció de *Llengua & Literatura*

-Membre fundador de l'Institut de Projecció Exterior de la Cultura Catalana (IPECC)

-Coordinador dels cursos de Doctorat del Departament de Filologia de la URV de Tarragona

-Director de la Secció de Filologia Catalana de la URV de Tarragona

-President de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, filial de l'IEC

-Fundador del Servei Lingüístic de la URV de Tarragona

- Primer director del Servei Lingüístic de la URV de Tarragona

- Membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC)

- Membre del Jurat dels Premis a la Recerca. Fundació Catalana per a la Recerca de la Generalitat de Catalunya

- President de la Comissió Gestora per a la fundació de la Universitat Rovira i Virgili (URV de Tarragona) per designació del president de la Generalitat de Catalunya

- Primer rector elegit pel Claustre de la URV de Tarragona. Rector fundador, doncs, de la URV de Tarragona

- Membre de la Comissió de Gramàtica de l'Institut d'Estudis Catalans

- Rector fundador de la Xarxa Interuniversitària Institut Joan Lluís Vives (avui Xarxa Vives d'Universitats)

- Primer president de la Xarxa Interuniversitària Institut Joan Lluís Vives (avui Xarxa Vives d'Universitats)

- Vicepresident de Caixa Tarragona

- Membre del Comitè d'Honor del Segon Congrés de l'Escola Valenciana

- Primer director del Servei de Relacions Exteriors de l'Institut d'Estudis Catalans

- Primer director de la Càtedra UNESCO *Llengües i Educació*
- Membre del Consell de Redacció de la revista *Estudis Romànics*
- President del Consell Supervisor del Centre de Terminologia de Catalunya (TERMCAT)
- President de la Fundació Congrés de Cultura Catalana
- Patró de la Fundació Congrés de Cultura Catalana
- President de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans
- Membre de la Comissió de Publicacions de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans
- Patró de la Fundació Mercè Rodoreda
- Membre de la Junta Consultiva de la URV de Tarragona
- Membre del Consell Permanent de l'Institut d'Estudis Catalans
- Membre del Consell de Direcció del Centre de Terminologia de Catalunya (TERMCAT)
- Membre del Consell Supervisor de la Xarxa Coneixements, Representacions i Usos del Català (CRUSCAT) de l'Institut d'Estudis Catalans

-Membre de la Comissió d'Experts de l'Observatori de la Llengua Catalana

-Tres compareixences com a assessor en tant que investigador en filologia:

a) Congrés dels Diputats de Madrid. Per al projecte de Llei de la llengua de signes espanyola

b) Parlament de Catalunya. Per al projecte de Llei de la llengua de signes catalana

c) Parlament de Catalunya. Per al projecte de Llei sobre la llengua occitana (aranès)

-Membre del Comitè d'Honor del I Congrés Internacional de Neologia en les Llengües Romàniques

-Membre del *Conseil du Centre d'Études Catalans* de la Universitat Paris-Sorbonne (França)

-Membre del Comitè Científic de les *I Jornades de Llengua i Estadística*. Generalitat de Catalunya. Institut d'Estadística de Catalunya

-Membre de la Comissió de Lexicografia de l'Institut d'Estudis Catalans

-Copresident de la Secció *Llatí tardà i medieval i romànic primitiu* del XXVI Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romàniques

-Membre de la *Comisión de Expertos para el Estudio del Uso de las Lenguas Cooficiales en la Administración General del Estado*. Ministerio de Administraciones Públicas. Govern d'Espanya. Madrid

-Membre de la *Comisión de Seguimiento de la Red de Excelencia Europea TRAMICTEK*

-Membre de la Comissió Permanent del Consell Social de la Llengua Catalana de la Generalitat de Catalunya

-Membre del Comitè Científic del IV Col·loqui Internacional *La lingüística de Pompeu Fabra*

-Membre del Consell Social de la Llengua de Signes Catalana de la Generalitat de Catalunya

-Membre del Consell Assessor del Centre de Temes d'Estudis Contemporanis de la Generalitat de Catalunya

-Membre de la Comissió per als lectorats en filologia catalana a les universitats estrangeres de l'Institut Ramon Llull

-Membre de la Comissió per a la Reflexió Estratègica del Camp de Tarragona. Confederació Empresarial

-Membre del Consell Científic de *Cadernos de Fraseologia Galega. Centro Ramón Piñeiro para la Investigación en Humanidades. Secretaria Xeral de Política Lingüística. Xunta de Galicia*

-Membre del Comitè Científic del *IV Simposi Internacional vers una Sintaxi Històrica del Català: Metodologia i Objectius*. Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana. Institut d'Estudis Catalans. Societat catalana de Llengua i Literatura. Universitat d'Alacant

-Membre del Comitè Científic de les jornades *El català oral de ficció: guionatge i traducció audiovisual*. Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya

-Membre del Consell de Redacció i Assessor de la revista *Euskera. Trabajos y actas de la Real Academia de la Lengua Vasca*

-Membre del Consell Científic de la revista *Terminàlia*

-Senador del Senat Tarragoní, òrgan assessor del Consistori, constituït per persones que han destacat per la seva activitat científica, acadèmica, cívica i cultural

-President de la Comissió de Lexicografia de l'Institut d'Estudis Catalans

-Acadèmic d'Honor de la Reial Acadèmia de la Llengua Basca (Euskaltzaindia)

-Membre de la Societá di Linguistica Italiana

-Membre de la Societé de Linguistique Romane

-Membre de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes

-Membre de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana

12. Principals distincions personals exclusivament per mèrits relacionats directament amb la docència i la investigació

-Medalla de la Ciutat de l'Ajuntament de Tarragona, per la labor com a rector de la URV de Tarragona

-Medalla de la Xarxa Interuniversitària Institut Joan Lluís Vives (avui Xarxa Vives d'Universitats), com a president

-Premi “Marià Aguiló” al millor repertori lexicogràfic pel *Diccionari de locucions i frases fetes*, atorgat per l'Institut d'Estudis Catalans

-Premi Manuel de Montoliu de la Diputació de Tarragona

-Diploma de rector fundador de la Xarxa Vives d'Universitats